

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Reden voor het onderzoek	2
Preoperatieve voorbereiding en onderzoek	3
De opname	3
De operatie	4
Na de operatie	4
Het verblijf op de afdeling	5
Bezoek	5
Het verwijderen van de elektroden en ontslag	6
Mogelijke complicaties	6
Nazorg	7
Informatie en contact	8

Inleiding

U wordt binnenkort opgenomen op afdeling neurologie en neurochirurgie van het Universitair Medisch Centrum (UMC) Utrecht Hersencentrum om een implantatie van diepte-elektroden te ondergaan. Hierna wordt u een aantal dagen geobserveerd op de Intensieve Epilepsie Monitoring Unit (IEMU) in het UMCU. Deze folder geeft u voorlichting over de gang van zaken. We verwijzen u ook naar de folder Epilepsiechirurgie SEIN-UMCU en het patiënteninformatiedossier (PID).

Reden voor het onderzoek

Na de verschillende onderzoeken die u heeft ondergaan, hebben we een vermoeden waar uw epilepsie vandaan komt. Soms is het nodig dat vermoeden te bevestigen en in andere gevallen willen we uitsluiten dat het toch elders vandaan komt. Door elektroden via een operatie in, en eventueel op de hersenen te plaatsen, kan worden onderzocht op welke plaats de aanvallen precies beginnen en hoe deze zich verspreiden. Dit heet een diepte-registratie (ook stereo-EEG of diepte-EEG genoemd).

Aan de hand hiervan kunnen we zien welk hersengebied bij u verantwoordelijk is voor de epilepsie. Dit bepaalt dan of u in aanmerking kunt komen voor een operatie.

Preoperatieve voorbereiding en onderzoek

Om de diepte-elektroden zo veilig mogelijk te kunnen plaatsen is een speciaal MRI-onderzoek nodig. Hierbij worden de hersenstructuren en bloedvaten heel precies in kaart gebracht, waarna een planning voor de plaatsing van de elektroden kan worden gemaakt, waarbij we rekening houden met deze bloedvaten. Deze MRI wordt enkele weken van tevoren gemaakt. Op de dag van de opname in het UMC Utrecht Hersencentrum kan er eventueel nog een neuronavigatie-MRI of CT-scan plaatsvinden. Neuronavigatie betekent navigeren, ofwel de weg vinden, binnen het zenuwstelsel. Met behulp van deze scantechniek kunnen afbeeldingen van de hersenen in drie richtingen worden verkregen, die we gebruiken om de elektroden exact op hun plek te krijgen. Voor deze scans geldt dat de maximale precisie gehaald wordt als u tijdens het scannen zo stil mogelijk ligt.

Er zal een afspraak voor u gemaakt worden bij de neurochirurg, verpleegkundig specialist epilepsiechirurgie en de KNF-artsen die bij implantatie betrokken zijn. We proberen op dezelfde dag ook een bij de anesthesist (preoperatieve screening) om te kijken of u veilig de narcose kunt ondergaan voor de implantatie. Over deze en andere aanvullende onderzoeken leest u meer in de aanvullende folder over de opname en nazorg.

De opname

U wordt één werkdag vóór de operatie opgenomen op de afdeling neurologie en neurochirurgie. U krijgt die dag een gesprek met een verpleegkundige en een zaalarts. U verblijft op de kamer waarin later ook de observatie plaatsvindt, zodat u al wat vertrouwd kan raken. U heeft er een eigen tv, tafel en stoelen, zodat u ook bezoek kunt ontvangen. In de ruimte heeft u gratis toegang tot het internet. Het kan zijn dat de ruimte voor u alleen is, of dat u de ruimte deelt met een andere observatiepatiënt. Over algemene zaken rond de opname en de afdeling neurochirurgie krijgt u aparte folders uitgereikt.

De operatie

Het inbrengen van de elektroden gebeurt onder algehele narcose. Om infectie te voorkomen, krijgt u antibiotica via een infuus. De neurochirurg stelt van tevoren een plan op met de betrokken klinisch neurofysiologen van SEIN-UMCU. Het staat vast hoeveel elektrodes geplaatst gaan worden en langs welke route, rekening houdend met de bloedvaten in en rondom de hersenen. Tijdens de operatie worden de elektroden met behulp van een navigatiesysteem ingebracht. Dit gaat met een richt-apparaat. Via dit richtapparaat worden er kleine gaatjes geboord, waar doorheen de naalden met elektroden worden opgeschoven. De elektrodedraden worden vervolgens met schroefjes aan de schedel verankerd. De totale operatie duurt meestal zes tot acht uur, afhankelijk van het aantal elektroden. Direct na de operatie worden de elektroden onder haarnetjes opgeborgen. De schroefjes steken altijd iets uit op de schedel. Tijdens de procedure wordt u slapende naar de CT-scan gebracht om de elektrode-posities te controleren. Eventueel gaat u weer terug naar de operatiekamer als elektrodes niet op de goede plek zitten.

Na de operatie

U wordt wakker op de operatiekamer of de uitslaapkamer. Soms zijn er hoofdpijnklachten, waarvoor pijnstillers gegeven worden. Ook kunt u wat in de war of suf zijn. Daarna gaat u voor één nacht naar de uitslaapkamer of naar de IC. Als u goed wakker bent geworden, komt het operatieteam langs en zal het KNF-team de elektrodedraden op uw hoofd koppelen aan het EEG-apparaat, zodat aanvallen geregistreerd kunnen worden. U krijgt dan een hoofdverband aangelegd.

Als er zich verder geen bijzonderheden voordoen, kunt u de volgende morgen terug naar de afdeling.

Het verblijf op de afdeling

Op uw kamer is een camera opgesteld in de ruimte waar u verblijft, zodat continue video-opnames gemaakt kunnen worden. Er is de hele dag personeel aanwezig om u te observeren. Ook zal een klinisch neurofysioloog van SEIN-UMCU overdag aanwezig zijn. En de zaalarts neurochirurgie komt dagelijks bij u langs.

Belangrijk is dat u aanvallen krijgt. Meestal zal men hiervoor uw medicatie gaan afbouwen. Soms zal van u worden gevraagd dat u een nacht wakker blijft of dat u een hyperventilatie-test doet met zuchten gedurende enkele minuten. Slaaponthouding en zuchten zijn bedoeld om uw aanvallen uit te lokken.

Indien zich een aanval voordoet, zal de verpleegkundige of de KNF-laborant u een aantal vragen stellen tijdens de aanval. Uw reacties tijdens een aanval helpen ons bij het begrijpen van de manier waarop de aanval zich verspreidt door de hersenen.

Als er voldoende aanvallen zijn geregistreerd om een beslissing te nemen, wordt de medicatie weer opgebouwd.

In veel gevallen zal elektrische hersenstimulatie nodig zijn, waarbij de klinisch neurofysioloog kleine stroompjes zet over elektroden. Deze stimulaties kunnen verschijnselen bij u opwekken die u herkent van aanvallen en dit helpt bij het in kaart brengen van de epilepsiebron.

Als er voldoende informatie is, wordt u afgekoppeld; de registratieperiode is dan afgerond. De elektroden kunnen verwijderd worden.

Bezoek

Op verpleegafdeling functionele neurochirurgie en epilepsie kunt u dagelijks bezoek ontvangen van 09.00 tot en met 21.00 uur. Van 13.00 tot en 14.00 uur is een rustmoment. Over bezoek buiten deze tijden is met het personeel van de afdeling altijd overleg mogelijk.

Het verwijderen van de elektroden en ontslag

Na het beëindigen van de registratieperiode worden de elektroden verwijderd, meestal op de afdeling. Het kan zijn dat er tevoren nog een controle CT-scan wordt gemaakt. Het verwijderen van de elektroden gebeurt bij kinderen soms onder narcose, maar bij volwassenen kan dit onder lokale verdoving. Nadat de schroefjes en elektroden verwijderd zijn, worden de wondjes schoongemaakt en gesloten met oplosbare hechtingen. Het verwijderen van de elektroden duurt ongeveer 45 minuten.

Als er geen bijzonderheden zijn, kunt u de volgende dag naar huis. U krijgt bij ontslag een telefonisch afspraak bij de mw. Ophorst – van Eck, verpleegkundig specialist epilepsiechirurgie, die u op de hoogte houdt van de voortgang van de uitwerking van de registratie en zal zorgen voor vervolgspraken.

Mogelijke complicaties

Ondanks alle precisie en voorzorgmaatregelen kan zowel bij het inbrengen als verwijderen van de elektroden bij 2% van de patiënten een kleine bloeding optreden in of buiten de hersenen. Bij een klein deel van deze patiënten heeft dat tijdelijke of blijvende neurologische gevolgen. Ook is er een kleine kans op een hersenvliesontsteking, die behandeld moet worden met antibiotica. Als u vlak na ontslag koorts krijgt, een lekkend wondje bemerkt of hoofd- en nekpijn krijgt, moet u dit melden aan de arts.

Het snel afbouwen van de medicatie op de IEMU kan een enkele keer bijwerkingen hebben of zwaardere aanvallen met zich meebrengen dan u gewend bent.

Nazorg

Na het ontslag uit het ziekenhuis kunt u de afdeling neurochirurgie of dienstdoende arts neurochirurgie bellen met vragen rond wondgenezing, koorts enzovoorts. Voor vragen over uw epilepsie kunt u bij uw eigen neuroloog terecht. Ook is mw. Ophorst – van Eck, verpleegkundig specialist epilepsiechirurgie, bereikbaar voor overleg.

De gegevens van de EEG registratie met diepte-elektrodes worden uitgewerkt en besproken door de werkgroep epilepsiechirurgie. Op zijn vroegst 6 weken na het verwijderen van de elektrodes kan een hersenoperatie plaatsvinden. Natuurlijk hoort u het sneller wanneer een operatie niet mogelijk blijkt. Uw neuroloog en Mw. Ophorst – van Eck zullen u op de hoogte houden van de voortgang van deze besprekingen.

Informatie en contact

Heeft u na het lezen van deze folder vragen? Neem contact op met Janine Ophorst – van Eck, verpleegkundig specialist epilepsiechirurgie. (Tel. 088-757 35 69. E-mail: J.Ophorst-vanEck@umcutrecht.nl)

Tel. Afdeling verpleegafdeling functionele neurochirurgie en epilepsie: 088 75 56832 of 088 75 56833.

Tel. Polikliniek functionele neurochirurgie en epilepsie: 088 75 579 83 bereikbaar op werkdagen van 08.45 - 16.00 uur

Is er iemand die u een kaartje wilt sturen? Gebruik dan het volgende adres:

Verpleegafdeling C3 oost
t.a.v. mevrouw/dhr. ...
Afdeling C3 oost, kamer ...
Postbus 85500
3508 GA Utrecht

Routebeschrijving verpleegafdeling functionele neurochirurgie en epilepsie

Vanaf de hoofdingang loopt u rechtdoor. Aan het einde bij de splitsing gaat u rechtdoor richting C-vleugel. U gaat met de lift naar de derde verdieping. Uit de lift gaat u linksaf. U vindt de verpleegafdeling C3 Oost functionele neurochirurgie en epilepsie aan uw rechterhand.

www.umcutrecht.nl/epilepsie

SEIN

Stichting Epilepsie Instellingen Nederland

Locatie Heemstaete

Dr. Denekampweg 20, Postbus 563, 8000 AN Zwolle

telefoon (038) 845 7171 (vragen naar secretariaat epilepsiechirurgie)

Locatie Meer & Bosch

Achterweg 5, 2103 SW Heemstede

telefoon (023) 558 8000 (vragen naar polikliniek Heemstede ook te bereiken via
(023) 558 8955 / 8941)

www.SEIN.nl

SEIN infolijn: (023) 558 8888 (dinsdag, woensdag en donderdag bereikbaar
tussen 9.00 en 12.00 uur)

Divisie Hersenen

Afdeling Neurologie en Neurochirurgie, zorglijn FNO

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht

T. 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2016, UMC Utrecht, afdeling Marketing & Communicatie